

Załącznik do Uchwały nr XXIV/138/2026

Rady Miejskiej w Zwoleniu

z dnia 29 stycznia 2026r.

*„Program Wspierania Rodziny w
Gminie Zwoleń na lata 2026-
2028”*

Zwolen 2026 r.

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Regulacje prawne	5
III. Diagnoza sytuacji rodzin	6
1. Demografia.....	6
2. Rynek pracy.....	8
3. Pomoc społeczna	9
4. Asystent rodziny i inne formy pomocy w opiece i wychowaniu dziecka	15
5. Karta Dużej Rodziny	19
6. Sytuacja mieszkaniowa	20
IV. Cele programu	21
V. Analiza SWOT.....	23
VI. Adresaci programu	26
VII. Podmioty świadczące pomoc w zakresie wspierania rodziny, partnerzy programu.....	26
VIII. Oczekiwane rezultaty	27
IX. Źródła finansowania programu	27
X. Wdrażanie i monitoring.....	27
XI. Podsumowanie	28

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką wychowawczą, która odgrywa w społeczeństwie kluczową rolę. Zapewnia ona ciągłość pokoleniową społeczeństwa oraz przekazywanie dziedzictwa kulturowego. Rodzina jest niezastąpionym oraz naturalnym środowiskiem, w którym rozwija się młode pokolenie. To w niej zarówno dorośli, jak i dziecko zaspokajają swoje podstawowe potrzeby. Definiując rodzinę można nazwać ją systemem, w którym wszyscy członkowie oddziałują na siebie. Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej rodzina, to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Sytuacja dziecka w rodzinie obejmuje całokształt warunków materialnych, społecznych i kulturalnych. O poziomie materialnym decydują: dochody rodziców, warunki mieszkaniowe, sposób odżywiania, zaopatrzenie dzieci w przedmioty codziennego użytku potrzebne do prawidłowego funkcjonowania. Sytuację społeczną dziecka wyznaczają natomiast takie czynniki jak: struktura społeczna rodziny, pozycja dziecka w rodzinie, w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym. Do warunków kulturalnych determinujących życie dziecka zalicza się: wykształcenie rodziców, poziom życia umysłowego rodziny, ogólnej kultury językowej, dostęp do środków służących upowszechnianiu kultury, poziom opieki intelektualnej i moralnej nad dzieckiem. Kluczową rolę w rozwoju dziecka w rodzinie odgrywa także panująca w niej atmosfera oraz postawy rodzicielskie przejawiane wobec dziecka. Do właściwych postaw rodzicielskich zalicza się akceptację, współdziałanie, dawanie dziecku swobody oraz uznanie praw dziecka. Preferując takie postawy rodzice otaczają dziecko troskliwą opieką, dostrzegają i zaspokajają jego potrzeby.

W rodzinach bardzo często występują pewne elementy niewłaściwych sytuacji życia rodzinnego, postaw i zachowań rodzicielskich. Jeżeli w codziennym życiu rodziny nasilają się trudne sytuacje, także te negatywne mogą one doprowadzać do pewnych zaburzeń podstawowych funkcji rodziny. Prowadzą one do ograniczenia działań opiekuńczo-wychowawczych i socjalizacyjnych. Rodzina wtedy może stać się rodziną dysfunkcyjną, w której środowisko jest zaburzone, rozbita zostaje wspólnota członków, słabną więzi między rodzicami a dziećmi. Do przyczyn dysfunkcjonalności rodziny należy zaliczyć: bezrobocie, konflikty w rodzinie, alkoholizm jednego bądź obojga rodziców, uzależnienie od narkotyków, agresję i przemoc w środowisku rodzinnym, ubóstwo materialne rodziny, przestępczość rodziców, rozbitcie struktury rodzinnej, traumatyczną atmosferę życia domowego, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodziny, niską kulturę pedagogiczną rodziców.

Zdarza się, że rodzice w zaburzonym środowisku rodzinnym, starają się stwarzać pozory dbałości opiekuńczej i wychowawczej o dziecko. Jednak swym negatywnym zachowaniem i stosunkiem emocjonalnym izolują je od siebie, nie zauważają problemów życiowych dziecka, nie wykazują zainteresowania jego edukacją szkolną.

W związku z powyższym rodzina powinna być wspierana w sposób całościowy. "Program Wsparcia Rodziny w Gminie Zwolen na lata 2026-2028" skierowany jest do wszystkich rodzin z terenu Gminy Zwolen, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin borykających się z różnego rodzaju problemami.

Głównym celem programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowania dzieci w środowisku rodzinnym oraz wspieranie jej członków, napotykających problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Założono, że cel główny będzie realizowany na podstawie następujących celów szczegółowych:

1. Wzmacnianie bezpieczeństwa socjalnego i wspieranie rodzin.
2. Wspomaganie edukacji dziecka i wspieranie organizowania różnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci.
3. Promowanie wartości rodziny i umacnianie więzi jej członków.
4. Profilaktyka i zapobieganie zjawiskom dysfunkcji społecznych.

Z uwagi, że nadal istnieje potrzeba wzmacniania poruszanych obszarów należy kontynuować realizację poprzedniego „Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Zwolen” poprzez prowadzenie dalszych działań w tym zakresie.

II. Regulacje prawne

„Program wspierania rodziny w Gminie Zwoleń na lata 2026-2028” opracowano w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku. Zgodnie z art. 176 pkt 1 przedmiotowej ustawy, opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodzin należy do zadań własnych gminy. Program wspierania rodziny uchwała rada gminy po rozpoznaniu potrzeb (art. 179 ust.2).

Obecny Program opiera się na celach i założeniach z poprzedniego Programu obowiązującego w mieście Zwoleń w latach 2023-2025. Przyjęte w nim cele i zadania są aktualne oraz niezbędne do prowadzenia w dalszych latach.

Opracowanie Programu oraz jego wdrażanie będzie realizowane w oparciu o przepisy prawne:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

„Program Wsparcia Rodziny w Gminie Zwolen na lata 2026 – 2028” opiera się także na aktualnej Strategii Polityki Społecznej dla Województwa Mazowieckiego na lata 2021 – 2030. Dokument ten jest podstawą wyznaczającą główne kierunki rozwoju i wdrażania polityki społecznej. W przedmiotowej Strategii określono priorytetowe kierunki regionalnej polityki społecznej, które głównie sprowadzają się do wzmacniania kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego, większość spójności społecznej poprzez inwestycje społeczne.

III. Diagnoza sytuacji rodzin

1. Demografia

Gmina Zwolen to gmina miejsko-wiejska znajdująca się w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego. Na terenie gminy Zwolen, w strukturze ludności według płci, przeważają kobiety stanowiące 51,1% ludności natomiast mężczyźni stanowią 48,9%. Ze statystyk wynika, iż na 100 mężczyzn przypada 104 kobiety.

Tabela 1. Liczba ludności Gminy Zwolen w latach 2022-2024

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Kobiety na 100 mężczyzn	Ludność na 1 km²
2024	14279	6983	7296	104	88
2023	14387	7035	7352	105	89
2022	14441	7062	7379	104	89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z uzyskanych danych wynika, że liczba ludności Gminy Zwolen stopniowo zmniejsza się. Zgony przewyższają liczbę urodzeń, co powoduje ujemny przyrost naturalny występujący na terenie Gminy Zwolen.

Tabela 2. Liczba urodzeń, małżeństw i zgonów w latach 2022-2024

Lata	Urodzenia	Małżeństwa	Zgony
2024	103	47	140
2023	117	56	161
2022	110	55	175

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ludność Gminy Zwolen nieznacznie, ale systematycznie maleje. Spadek liczby ludności spowodowany jest min. ujemnym saldem migracji, które w roku 2024 przedstawiało się na poziomie – 45.

Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy w podziale na wiek (stan na koniec XII 2024)

Wyszczególnienie	Ogółem Kobiety I Mężczyźni		
	Przedprodukcyjny (14 lat i mniej)	Produkcyjny	Poprodukcyjny
Miasto Zwolen	911	4236	1934
Gmina - obszar wiejski	1234	4448	1516

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zarówno w obszarze wiejskim jak i miejskim Gminy Zwolen przeważa liczba osób w wieku produkcyjnym, czyli ludzi zdolnych do pracy. Dla kobiet przyjęto wiek 15-59 lat, dla mężczyzn 15-64 lata.

Tabela 4. Struktura wieku mieszkańców Gminy Zwolen

Rok	Ludność w wieku:				
	Przedprodukcyjnym (14 lat i mniej) Ogółem	Produkcyjnym		Poprodukcyjnym	
		Kobiety 15-59 lat	Mężczyźni 15-64 lat	Kobiety	Mężczyźni
2024	2145	4032	4652	2264	1186
2023	2235	4067	4684	2246	1155
2022	2279	4109	4719	2222	1112

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z powyższej analizy wynika, że z każdym rokiem na skutek zmian społecznych w Gminie Zwolen spada liczba osób w wieku produkcyjnym, natomiast nieznacznie wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Krajowy trend demograficzny pokrywa się z sytuacją jaka ma miejsce w powiecie zwoleńskim, który charakteryzuje się wzrostem odsetka osób starszych i spadkiem liczby urodzeń. Jest to wynikiem wydłużającej się średniej długości życia

i spadku dzietności. W strukturze populacji zachodzą liczne zmiany, co stanowi wyzwanie dla wielu dziedzin życia, w tym systemu opieki zdrowotnej, systemu emerytalnego oraz rynku pracy.

2. Rynek pracy

Gmina Zwolen zajmuje powierzchnię 160,12 km², z czego 69 % stanowią użytki rolne. Jest to typowo rolnicza, gospodarstwa rolne są o niewielkim areale, a uzyskiwane z nich dochody nie zabezpieczają podstawowych potrzeb bytowych.

Podstawowym i wyciskającym negatywne piętno na charakterystyce społeczności lokalnej problemem na terenie gminy Zwolen, jest liczba osób pozostających bez pracy. Z problemem bezrobocia należy wiązać ubóstwo i trudną sytuację (nie tylko materialną) wielu rodzin, w tym rodzin wielodzietnych i niepełnych.

Tabela 5: Stan bezrobocia w gminie Zwolen w latach 2022-2024

Status	2022			2023			2024		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Bezrobotni ogółem	1558	813	291	1439	723	304	1476	749	303
Bezrobotni z prawem do zasiłku	235	124	111	226	103	123	257	120	137
Stopa bezrobocia	12,3%			12,2%			10,7%		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak wynika z powyższego opracowania liczba osób bezrobotnych ogółem na przestrzeni lat 2022-2024 spada. Zdecydowana większość osób pozostających w rejestrach PUP stanowią długotrwale bezrobotni. Stopa bezrobocia w Polsce na koniec 2022r. wyniosła 5,2%, a w kolejnych dwóch latach utrzymywała się na poziomie 5,1%, co pokazuje, że więcej osób znalazło zatrudnienie. W 2022 r. odnotowano jedną z najwyższych stóp bezrobocia w kraju.

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy na przestrzeni lat 2022 – 2023 utrzymywał się na dotychczasowym poziomie, czyli 37%. W roku 2024 wskaźnik ten wynosił 39%. Dane te pozyskane są z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwoleniu i dotyczą tylko jego świadczeniobiorców.

Dominującymi barierami w znalezieniu i utrzymaniu pracy są:

- niskie kwalifikacje,
- niedopasowanie kwalifikacji kandydatów do potrzeb rynku pracy,
- brak specjalistycznych umiejętności zawodowych,
- brak doświadczenia zawodowego,
- brak mobilności,
- brak umiejętności poruszania się na rynku pracy.

Na sytuację finansową wpływają różne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Wśród wewnętrznych możemy wyróżnić niski poziom wykształcenia, brak umiejętności poszukiwanych na rynku pracy itp. Natomiast czynniki zewnętrzne są niezależne od bezrobotnego i wyróżnia się wśród nich czynniki demograficzne, brak miejsc pracy itp.

Często w przypadku klientów tutejszego Ośrodka występują bariery ograniczające pozyskanie zatrudnienia, wśród nich najczęściej występują: niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Wsparcie osoby te mogą uzyskać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zwoleniu.

3. Pomoc społeczna

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej określa zadania jednostek samorządu terytorialnego, szczególnie należą do nich: świadczenia pieniężne i niepieniężne, praca socjalna, usługi opiekuńcze, infrastruktura socjalna oraz integracja społeczna.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie napotkanych trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie sami rozwiązać, przy wdrożeniu własnych zasobów i możliwości.

Pomoc społeczna udzielana jest osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;

- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu i narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Obowiązek ten jest realizowany w szczególności poprzez współpracę tych jednostek ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, a także Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwoleniu obejmuje:

- pomoc społeczną,
- świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny,
- wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- realizację rządowych programów wsparcia,
- obsługę programu Karta Dużej Rodziny (KDR),
- funkcjonowanie Dziennego Domu „Senior+”,
- usługi opiekuńcze,
- wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.

Tabela 6: Rodziny objęte pomocą MOPS w Zwoleniu

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Osoby korzystające z pomocy społecznej			
Liczba osób	479	470	448
Liczba rodzin	317	305	291
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie finansowe			
Liczba osób	217	212	201
Liczba rodzin	214	207	197
Osoby i rodziny którym przyznano świadczenie niefinansowe			
Liczba osób	295	293	275
Liczba rodzin	192	186	174

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Zwoleniu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwoleniu świadczy pomoc finansową oraz niefinansową osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. By dobrać odpowiednią formę wsparcia pracownik socjalny przeprowadza z rodziną wywiad, na podstawie którego kwalifikuje do przyznania odpowiedniej pomocy. W 2022 r. ze wsparcia tut. Ośrodka skorzystało 317 rodzin, w tym 479 osób, zaś w 2024 było 291 rodzin (448 osób), co wskazuje na tendencję spadkową. Spośród udzielanej pomocy, większym zapotrzebowaniem wśród klientów jest zapomoga finansowa. Z każdym rokiem liczba rodzin zainteresowanych taką formą wsparcia maleje. Podobnie oferowane świadczenia niefinansowe cieszą się coraz mniejszym zainteresowaniem wśród rodzin. Jednak najczęściej klienci korzystają ze wsparcia w postaci pracy socjalnej, usług opiekuńczych, dożywiania, jadalni oraz wsparcia rodzin przez asystenta rodziny. W wyniku podjętych działań rodzina w kryzysie ma szansę na usamodzielnienie się.

Tabela 7: Środowiska objęte pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Ubóstwo			
Liczba osób	12	11	7
Bezrobocie			
Liczba osób	239	228	222
Niepelnosprawność			
Liczba osób	131	139	151
Długotrwała lub ciężka choroba			
Liczba osób	119	100	106
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego			
Liczba osób	7	18	19
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina wielodzietna			
Liczba osób	22	31	26
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna			

Liczba osób	66	39	32
Alkoholizm			
Liczba osób	2	9	15
Potrzeba ochrony macierzyństwa			
Liczba osób	7	0	2
Wielodzietność			
Liczba osób	133	132	117
Bezdomność			
Liczba osób	4	5	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego			
Liczba osób	1	2	5
Zdarzenia losowe			
Liczba osób	3	25	6
Osoby doznające przemocy w rodzinie			
Liczba osób	17	40	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Zwoleniu

Na podstawie powyższych danych należy zauważyć, iż z każdym rokiem bezrobocie jest dużym problemem przejawianym w Gminie Zwolen. Jednak zauważyć należy, że osób pozostających bez pracy w niewielkim stopniu ubywa. Dużą barierą w usamodzielnieniu się, podjęciu zatrudnienia może być niepełnosprawność lub długotrwała lub ciężka choroba. W opiniowanym okresie wyraźnie widać zwiększenie odsetka osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. W 2022 r. liczba osób długotrwale lub ciężko chorujących wyniosła 119, w kolejnym roku spadła o 19 osób, zaś w 2024 roku wzrosła ponownie o kolejne 6 osób.

Rodziców wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego systematycznie przybywa. W 2022 r. liczba osób wyniosła 7, a w 2024 r. było to już 19 osób. Zauważyć należy, że częściej problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dotyczy rodzin niepełnych, z tendencją malejącą. Natomiast w rodzinach wielodzietnych problem ten odpowiednio rośnie i spada. Wielodzietność dotyczy coraz mniejszej grupy rodzin w Gminie Zwolen. Z roku na rok liczba rodzin wielodzietnych zmniejsza się.

Problem alkoholizmu nasila się na przestrzeni lat. Z obserwacji pracowników OPS wynika, że choroba alkoholowa dotyczy dużo większej grupy klientów, jednak niewielu otwarcie przyznaje, że nadużywa alkoholu.

Osoby w kryzysie bezdomności mogą skorzystać z pomocy w formie umieszczenia w Mar-Kot. Kryzys bezdomności, który w naszej gminie dotyczy ok. 4-5 osób.

Na podstawie danych zgromadzonych w Ośrodku, dotyczących procedury Niebieskiej Karty wynika, że rodzin, w których została wszczęta procedura NK w 2022 r. było 19. Z

poprzedniego roku kontynuowanych i niezakończonych NK było 10, a zakończonych 17. Natomiast w kolejnym roku nadal kontynuowanych i niezamkniętych NK było 15, wszczętych nowych 25, a zakończonych 27. Należy zauważyć, że w opisywanym okresie zwiększa się liczba wszczętych Niebieskich Kart. W 2024r. liczba ta wyniosła 31, kontynuowanych i niezakończonych z poprzedniego roku było 17 oraz łącznie zakończonych 17. Osoby dotknięte przemocą mogą liczyć na wsparcie i pomoc udzielaną przez Ośrodek, którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ofierze i zaprzestanie przemocy przez sprawcę.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat pomoc w zakresie ochrony macierzyństwa udzielono 7 osobom (w 2022 r.), w 2023 r. nie odnotowano takich przypadków, natomiast w ostatnim roku pomocy potrzebowały 2 osoby.

Co roku występują różne zdarzenia losowe, które są niezależne od człowieka. Osoby poszkodowane mogą wnioskować o zasiłek celowy. Takich sytuacji w skali roku jest niewiele.

Poza zadaniami z zakresu pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwoleniu realizuje także inne, poza pomocowe zadania zlecone. Są to:

- świadczenia rodzinne,
- świadczenia wychowawcze (do końca maja 2022r.),
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- świadczenia rodzicielskie,
- świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Dane dotyczące realizacji wypłat świadczeń rodzinnych w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8: Realizacji wypłat świadczeń rodzinnych w latach 2022-2024

Lata	2022	2023	2024
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków			
Liczba rodzin	279	230	191
Kwota świadczeń	1331915	1032046	820833
w tym jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia się dziecka			
Liczba świadczeń	29	25	27
Kwota świadczeń	83753,41	24669,30	27000
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
Liczba świadczeń	84	54	60
Kwota świadczeń	84000	54000	60000

Źródło: Opracowanie własne wg danych MOPS w Zwoleniu

Z powyższej tabeli wynika, iż liczba rodzin, która skorzystała z zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków z każdym rokiem maleje. W 2022 r. liczba rodzin korzystających ze wsparcia wyniosła 279, natomiast na koniec 2024 r. było to 191 rodzin. Tendencja

jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia się dziecka oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka na przełomie 2022-2023 r. była spadkowa, co zapewne jest konsekwencją niskiej dzietności. W 2024 r. zwiększyła się liczba zrealizowanych jednorazowych świadczeń.

Dnia 4 listopada 2016 r. w życie weszła ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Podstawowym celem jest wsparcie kobiet w ciąży powikłanej i rodziny z noworodkami u których w okresie prenatalnym lub podczas porodu zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwoleniu w 2024 r. wpłynęły 2 wnioski, w tym jeden pozostał bez rozpatrzenia.

Do końca maja 2022 r. MOPS realizował także ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z 11 lutego 2016r. Przysługująca kwota świadczenia wychowawczego wynosiła 500 zł na dziecko w rodzinie do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia. Ustawa na celu ma częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka. Aktualnie świadczenie to wypłaca i realizuje ZUS.

Tabela 9: Wydatki na świadczenie wychowawcze za okres I – V 2022 w gminie Zwolen

Miesiąc	Liczba świadczeń wypłaconych w miesiącu świadczeń	Liczba dzieci pobierających świadczenie wychowawcze	Wydatki poniesione w miesiącu w zł
styczeń	2613	2464	1286 609
luty	2555	2446	1270 589
marzec	2544	2433	1263 272
kwiecień	2552	2415	1266 645
Maj	2548	2403	1264 659
Razem			6 351 774

Źródło: Opracowanie własne wg danych MOPS w Zwoleniu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej stara się łagodzić sytuację osób i rodzin poprzez wdrażanie materialnych oraz pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin, aktywizowania społeczności lokalnej.

Należy jednak zaznaczyć, że same tego rodzaju działania, mimo że są niezwykle ważne i potrzebne, nie rozwiążą wszystkich istniejących problemów. Osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej należy w pierwszej kolejności udzielić odpowiedniego wsparcia finansowego na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych i zapewnienie godnych warunków życia. Ograniczenia w tym zakresie powodują, że uaktywnianie tych środowisk jest bardzo trudne, a czasem wręcz niemożliwe. Obniżanie środków na pomoc społeczną może zatem prowadzić do marginalizacji części mieszkańców gminy, powodując w efekcie ich społeczne wykluczenie.

4. Asystent rodziny i inne formy pomocy w opiece i wychowaniu dziecka

Rodziny, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej oraz borykają się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, mogą otrzymać wsparcie w postaci wprowadzenia do środowiska asystenta rodziny. Z chwilą, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i ustala czy zasadne jest objęcie rodziny usługą asystenta rodziny. Po analizie sytuacji może wnioskować o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Wywiad opiniuje i zatwierdza Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Współpraca pomiędzy rodziną, a asystentem rodziny opiera się na wspólnym opracowaniu i realizacji planu pracy. Asystent rodziny dokonuje diagnozy rodziny, określa mocne i słabe strony funkcjonowania jej członków.

Asystent rodziny jest osobą podążającą za rodziną, towarzyszącą w codziennym życiu. Jego zadaniem jest wspieranie rodziny, która wykazuje różne trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w społeczeństwie. Osoby pracujące w tym zawodzie motywują do pozytywnych zmian, które są głównym założeniem zawartym w indywidualnym planie pracy. Asystent rodziny w swojej pracy szczególną uwagę zwraca na dobro i bezpieczeństwo dziecka w rodzinie. Pełniąc obowiązki dąży wraz z rodziną do poprawy ich sytuacji bytowej, opiekuńczo-wychowawczej, wzajemnych rodzinnych relacji, spędzania czasu wolnego (wychodząc naprzeciw potrzebom rodziny) itp.

Na terenie Gminy Zwolen znajdują się rodziny z problemami na wielu różnych płaszczyznach, którym wsparcia udziela asystent rodziny. Działając na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, MOPS w Zwoleniu zatrudnia dwóch asystentów rodziny, którzy wspierają swoich podopiecznych w pokonywaniu trudności życiowych, motywując do prawidłowego wykonywania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Do głównych zadań asystenta rodziny należy:

- wsparcie i edukacja,
- aktywizacja społeczna i zawodowa,
- współpraca, koordynacja i dokumentacja,
- działania interwencyjne.

Pomoc świadczona przez asystenta rodziny jest zawsze prowadzona za zgodą rodziny i z

jej aktywnym udziałem. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy na mocy postanowienia sądu rodzinnego rodzinie przydzielony zostaje asystent rodziny jako bezwzględnie konieczna metoda wsparcia jej funkcjonowania.

MOPS w Zwoleniu w roku 2024 zatrudniał 2 asystentów rodziny, których zadaniem było wspieranie swoich podopiecznych w pokonywaniu trudności życiowych, zwłaszcza, jeśli dotyczą one opieki i wychowania dzieci.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka prowadzone jest także w formie:

1. Pracy z rodziną, obejmującej:

- a) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
- b) terapię i mediacje,
- c) usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi,
- d) pomoc prawną,
- e) organizowanie grup wsparcia lub grup samopomocowych.

2. Pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Zwoleniu funkcjonował Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy Domowej, w ramach, którego nieodpłatnych porad udzielał psycholog. Swoją działalność zakończył w roku 2023. Ponadto w Ośrodku przez cały czas funkcjonuje Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, w ramach którego świadczone są usługi poradnictwa z zakresu prawa. Poniższe tabele prezentują realizację zadań gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Tabela 10: Realizacja zadań gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej od 2022-01-01 do 2022-06-30

Opis danych	Liczba
Liczba asystentów rodziny w gminie	2
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	17
do 3 m-cy	4
powyżej 3 do 12 m-cy	6
powyżej roku	7
Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną (w m-cach)	23
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	2
ze względu na osiągnięcie celów	0
Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	2
Ze względu na brak efektów	0
Ze względu na zmianę metody pracy	0
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	18

Źródło: Opracowanie własne wg danych MOPS w Zwoleniu

Tabela 11: Realizacja zadań gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej od 2022-07-01 do 2022-12-31

Opis danych	Liczba
Liczba asystentów rodziny w gminie	2
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	15
do 3 m-cy	1
powyżej 3 do 12 m-cy	8
powyżej roku	6
Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną (w m-cach)	24
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	5
ze względu na osiągnięcie celów	1
Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	2
Ze względu na brak efektów	1
Ze względu na zmianę metody pracy	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	22

Źródło: Opracowanie własne wg danych MOPS w Zwoleniu

Tabela 12: Realizacja zadań gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej od 2023-01-01 do 2023-06-30

Opis danych	Liczba
Liczba asystentów rodziny w gminie	2
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	13
do 3 m-cy	5
powyżej 3 do 12 m-cy	3
powyżej roku	5
Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną (w m-cach)	23
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	8
ze względu na osiągnięcie celów	1
Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	2
Ze względu na brak efektów	0
Ze względu na zmianę metody pracy	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	21

Źródło: Opracowanie własne wg danych MOPS w Zwoleniu

Tabela 13: Realizacja zadań gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej od 2023-07-01 do 2023-12-31

Opis danych	Liczba
Liczba asystentów rodziny w gminie	2
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	15
do 3 m-cy	1
powyżej 3 do 12 m-cy	2
powyżej roku	12
Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną (w m-cach)	24
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	1
ze względu na osiągnięcie celów	0
Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	1

Program Wspierania Rodziny w Gminie Zwolen na lata 2026– 2028

Ze względu na brak efektów	0
Ze względu na zmianę metody pracy	0
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	24

Źródło: Opracowanie własne wg danych MOPS w Zwoleniu

Tabela 14: Realizacja zadań gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej od 2024-01-01 do 2024-06-30

Opis danych	Liczba
Liczba asystentów rodziny w gminie	2
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	10
do 3 m-cy	1
powyżej 3 do 12 m-cy	3
powyżej roku	6
Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną (w m-cach)	20
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	6
ze względu na osiągnięcie celów	0
Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	1
Ze względu na brak efektów	3
Ze względu na zmianę metody pracy	2
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	16

Źródło: Opracowanie własne wg danych MOPS w Zwoleniu

Tabela 15: Realizacja zadań gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej od 2024-07-01 do 2024-12-31

Opis danych	Liczba
Liczba asystentów rodziny w gminie	2
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	9
do 3 m-cy	1
powyżej 3 do 12 m-cy	1
powyżej roku	7
Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną (w m-cach)	22
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	3
ze względu na osiągnięcie celów	1
Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0
Ze względu na brak efektów	0
Ze względu na zmianę metody pracy	2
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	18

Źródło: Opracowanie własne wg danych MOPS w Zwoleniu

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka może odbywać się także w formie:

- rodziny wspierającej, która z założenia, a także przy współpracy asystenta rodziny, wspiera rodzinę przeżywającą trudności. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być

powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Z rodziną wspierającą zawiera się umowę dotyczącą zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nią pomocy. Rodzina wspierająca musi posiadać pozytywną opinię ośrodka pomocy społecznej wydaną na podstawie wywiadu środowiskowego. Na obecną chwilę Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwoleniu nie współpracuje z żadną rodziną wspierającą, co nie zmieniło się od lat. W tej kwestii nie ma osób zainteresowanych, świadczeniem pomocy na rzecz innych.

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci (w czasie pozalekcyjnym) np. świetlic, kół zainteresowań, ognisk wychowawczych, zajęć terapeutycznych. Sprawują one funkcje opiekuńcze, wspierają rodziców w wychowywaniu dzieci, uczą gospodarowania czasem, odpowiedzialności, obowiązkowości.

5. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny została wprowadzona 16 czerwca 2014 r. Jest to program skierowany do rodzin wielodzietnych (3+) obejmujący różne zniżki, ulgi, bezpłatny dostęp i wiele innych dodatkowych uprawnień, które oferują różne instytucje państwowe oraz firmy prywatne. W przypadku, gdy członek rodziny ma orzeczoną niepełnosprawność również może dostać większe rabaty.

Karta Dużej Rodziny przysługuje niezależnie od dochodu rodziny:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia przez dzieci,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.
- od 1 stycznia 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogą ubiegać się także rodzice, którzy kiedykolwiek wychowali i mieli na utrzymaniu minimum trójkę dzieci. Nie ma znaczenia w jakim wieku są one obecnie oraz to czy żyją.

Użytkownicy mogą skorzystać z tańszych biletów oferty kulturalnej i rekreacyjnej. Karta umożliwia zakup jedzenia, kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek, paliwa, a także opału w niższej cenie. Dodatkowo osoby posiadające Karty mają prawo do obniżenia kosztów rachunków za usługi telekomunikacyjne, bankowe, zamrożenie ceny energii elektrycznej (w

ramach określonego limitu). Dodatkowo umożliwia ona tańsze przejazdy pociągami oraz komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Karta przyznawana jest również dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Poniższa tabela obrazuje ilość Kart Dużej Rodziny wydanych w gminie Zwolen w poszczególnych latach.

Tabela 16: Liczba Kart Dużej Rodziny wydanych w gminie Zwolen

Lata	2022	2023	2024
Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	380	467	133

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Zwoleniu

W Zwoleniu rodziny objęte Programem mogą korzystać z następujących ulg:

- zwolnienie z opłat za bilety wstępu do Muzeum Regionalnego oraz z opłat za naukę gry na instrumentach klawiszowych w Domu Kultury w Zwoleniu,
- zapewnienie ulgi 50% za drugie dziecko oraz nieodpłatnego dowozu każdego następnego dziecka do szkoły,
- zapewnienie ulgi 50% za drugie i każde następne dziecko z tej samej rodziny uczęszczające do przedszkola publicznego,
- Kartę honorują niektóre sklepy wielkopowierzchniowe znajdujące się na terenie Gminy Zwolen.

6. Sytuacja mieszkaniowa

Dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, które mają niski dochód, nie posiadają własnej nieruchomości itp. gminy oferują pomoc mieszkaniową. Mieszkania socjalne są zmodernizowane i dostosowane do potrzeb mieszkańców. Przydziałem mieszkań zajmuje się Komisja składająca się z: Radnych Rady Miejskiej, Pracowników MOPS, Policji, Urzędu Miejskiego oraz Przedstawiciel Urzędu Pracy.

Mieszkania socjalne przydzielane są osobom ubogim oraz żyjącym w złych warunkach. Przydzielane są często z powodu tymczasowego charakteru pomocy., a umowa najmu zazwyczaj zawierana jest na czas określony.

W opiniowanym okresie odnotowano spadek zainteresowania lokalami mieszkalnymi. Do Urzędu Miasta w Zwoleniu wpłynęło znacznie mniej podań o mieszkania, niż w latach

poprzedzających. Lokale socjalne mają służyć zaspokajaniu potrzeb ludzi w trudnych sytuacjach życiowych.

Gmina Zwolen dysponuje 29 lokalami mieszkalnymi dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej:

- ul. Doktora Perzyny 114A (barak) – 3 lokale,
- ul. Bogusza 31 (b. Przedszkole) – 4 lokale,
- ul. Bogusza 29 – 3 lokale,
- ul. Cmentarna 39 – 1 lokal,
- ul. Wojska Polskiego 80A – 3 lokale,
- ul. Wojska Polskiego 80B – 2 lokale,
- ul. Władysława Jagiełły 8 – 3 lokale,
- ul. Kościuszki 2 – 2 lokale,
- Jasieniec Kolonia 107 (w budynku Agronomówki) – 3 lokale,
- Męciszów (w budynku byłej szkoły podstawowej) - 2 lokale,
- Linów (w budynku byłej szkoły podstawowej) - 3 lokale.

IV. Cele programu

Celem głównym „Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Zwolen na lata 2026 – 2028” jest:

„Stworzenie optymalnych warunków do wychowania dzieci w środowisku rodzinnym oraz wspieranie jej członków, napotyających problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”.

Cel główny będzie możliwy do osiągnięcia dzięki realizacji celów szczegółowych i zadań, zaprezentowanych w poniższej tabeli:

Cel szczegółowy 1: Wzmacnianie bezpieczeństwa socjalnego i wspieranie rodzin.	
Zadania	Realizatorzy/Partnerzy
1.1. Sprawne diagnozowanie problemów w rodzinach	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, przedszkola, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, służba zdrowia, policja,
1.2. Pomoc asystenta rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
1.3. Organizacja posiłków dla dzieci z rodzin ubogich	Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, przedszkola, świetlice profilaktyczno - wychowawcze.
1.4. Udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,

Cel szczegółowy 2: Wspomaganie edukacji dziecka i wspieranie organizowania różnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci	
2.1. Organizowanie dzieciom czasu wolnego	biblioteki, przedszkola, szkoły, świetlice profilaktyczno - wychowawcze, Dom Kultury, kluby sportowe, internat, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, oaza
2.2. Wspieranie edukacji uzdolnionych uczniów	Urząd Miasta, biblioteki, przedszkola, szkoły, stowarzyszenia oświatowe, Dom Kultury,
2.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich dzieci	Urząd Miasta, biblioteki, przedszkola, szkoły, stowarzyszenia oświatowe, Dom Kultury, świetlice profilaktyczno - wychowawcze,
2.5. Zwiększenie liczby miejsc rekreacji dla dzieci, udostępnienie atrakcji dzieciom i młodzieży	Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, Klub Sportowy Zwolenianka, kościół, szkoły, Dom Kultury
Cel szczegółowy 3: Promowanie wartości rodziny i umacnianie więzi jej członków	
3.1. Umacnianie więzi rodzinnych poprzez międzypokoleniową wymianę doświadczeń	Ośrodek Pomocy Społecznej, biblioteki, przedszkola, szkoły, kościół, Uniwersytet III Wieku, Dzienny Dom Senior +
3.2. Informowanie o działalności instytucji świadczących pomoc na rzecz rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, biblioteki, przedszkola, szkoły, kościół,
3.3. Organizowanie festynów, imprez integrujących rodzinę	Urząd Miejski, Dom Kultury, organizacje pozarządowe, szkoły, kościół,
3.4. Wspomaganie rodzin wielodzietnych w dostępie do wypoczynku i atrakcji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Kultury, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, kościół,
Cel szczegółowy 4: Profilaktyka i zapobieganie zjawiskom dysfunkcji społecznych.	
4.1. Analiza sytuacji w rodzinach i rozpoznanie przyczyn istniejących problemów	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, szkoły, przedszkola,
4.2. Monitorowanie sytuacji dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przedszkole, szkoła, dzielnicowi, kuratorzy sądowi, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
4.3. Pomoc asystenta rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
4.4. Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, informowanie o miejscach pomocy poprzez kampanie informacyjne	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kościół,
4.5. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, nakłanianie do podjęcia terapii	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy, Policja,

4.6. Organizowanie szkoleń dla pracowników wspierających rodziny dysfunkcyjne, podnoszenie ich kwalifikacji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
--	------------------------------------

V. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to metoda analizy rynku stosowana przez różne instytucje, mająca na celu uporządkowanie posiadanej wiedzy z wykorzystaniem jej mocnych i słabych stron, zagrożeń oraz szans. Pozwala ona określić kierunki dalszego rozwoju. Poprzez analizę czynników można ocenić, jakie działania będą najkorzystniejsze do osiągnięcia założonych celów. Jakościowa analiza gminnego systemu wspierania rodziny pozwala na zaplanowanie działań w taki sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • Aktywnie działający Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz powoływanych grup diagnostyczno-pomocowych, • Profesjonalizm i aktywna współpraca, instytucji wspierających rodzinę (MOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, DK w Zwoleniu), • Wsparcie rodzin przez asystenta rodziny, 1. Dostęp do poradnictwa	• Ubóstwo, • Bierna postawa osób i rodzin wobec problemów występujących w ich rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie, • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (terapeuta, psychiatra, mediator rodziny), • Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia, • Brak pozytywnych wzorców, • Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów, • Trudna sytuacja mieszkaniowa,

specjalistycznego m.in. prawnika, • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty, • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny, • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży, • Liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone we współpracy z placówkami oświaty, • Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych(DK w Zwoleniu, biblioteka, świetlica środowiskowa), • Możliwość nabycia Karty Dużej Rodziny, • Kooperacja instytucji wspierających rodzinę, • Działalność placówek oświatowych, ośrodków wsparcia dziennego, organizacji pozarządowych, • Tworzenie warsztatów umiejętności wychowawczych tj. szkoły dla rodziców, • Realizacja rządowego programu „Posiłek w domu i szkole”.	• Brak Poradni Rodzinnej, • Niekorzystne prognozy demograficzne, • Niska motywacja rodzin do zmiany stylu życia,
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Świadome i umiejętne korzystanie z oferowanych form wsparcia,	• Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność,

• Podnoszenie kompetencji i edukacja rodziców głównie w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej, • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań, • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym, • Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników MOPS oraz pracowników służb wspierających rodzinę, • Edukacja rodziców, w szczególności poprzez treningi umiejętności rodzicielskich, radzenia sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzania budżetem domowym, • Poprawa sytuacji dziecka, • Zachęcanie dzieci do aktywności sportowej i kulturalnej poprzez rozwój indywidualnych zainteresowań, • Zintensyfikowanie współpracy służb pomocowych, • Motywowanie rodzin do współpracy, • Usamodzielnianie rodzin zależnych od pomocy społecznej.	częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów, • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, • Wzrost kosztów utrzymania rodzin, • Rozpad związków (rozwoły separacje, wyjazdy za granicę), • Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności, • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc, • Zaniedbania obowiązków opiekuńczo - wychowawczych przez rodziców, • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”, • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu, • Obarczanie odpowiedzialnością za wychowanie dzieci na inne instytucje, • Zrzucanie odpowiedzialności na innych za swoje osobiste niepowodzenia.
--	---

VI. Adresaci programu

Adresatami programu są rodziny zamieszkujące gminę Zwolen, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Program skierowany jest szczególnie do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych ubóstwem oraz innymi zjawiskami dysfunkcyjnymi gdzie których wychowują się dzieci. Wsparciem objęte są również rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, bądź odebraną lub ograniczoną władzą rodzicielską.

VII. Podmioty świadczące pomoc w zakresie wspierania rodziny, partnerzy programu

Na terenie Gminy Zwolen funkcjonuje wiele podmiotów wspierających rodziny. Należą do nich między innymi:

- Urząd Miejski w Zwoleniu,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwoleniu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zwoleniu
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zwoleniu,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Zwoleniu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Zwoleniu,
- Komenda Powiatowa Policji w Zwoleniu,
- Sąd Rejonowy w Zwoleniu,
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna,
- kuratorzy sądowi,
- placówki oświatowe,
- świetlice profilaktyczno - wychowawcze,
- służba zdrowia,
- straż pożarna,
- organizacje pozarządowe,
- parafie.

VIII. Oczekiwane rezultaty

Mierzalnym i osiągalnym efektem „Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Zwolen na lata 2026 – 2028” będzie:

- Poprawa stanu bezpieczeństwa rodzin i ich członków.
- Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz marginalizacji.
- Poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami.
- Poprawa opieki nad dziećmi.
- Zmiana postaw społecznych.
- Umacnianie więzi rodzinnych.
- Zwiększenie dostępności rodzin dysfunkcyjnych do poradnictwa specjalistycznego.
- Zwiększenie umiejętności rozwiązywania konfliktów w rodzinach.
- Współpraca i zaangażowanie rodziców z instytucjami w celu powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

IX. Źródła finansowania programu

„Program Wsparcia Rodziny w Gminie Zwolen na lata 2026 – 2028” finansowany będzie z następujących źródeł:

1. środki własne gminy,
2. dotacje z budżetu państwa,
3. środki pozabudżetowe.

X. Wdrażanie i monitoring

Jednostką odpowiedzialną za wdrażanie oraz monitorowanie „Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Zwolen na lata 2026 – 2028” jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwoleniu. Przedmiotowy Program jest dokumentem otwartym i długofalowym, który będzie podlegał ewaluacji w zależności od rozpoznanych potrzeb wskazywanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji umożliwi opracowanie dalszych przedsięwzięć oraz

doskonalenie dotychczas wykonanych zadań. Ewaluacja ma za zadanie uzyskanie informacji, czy działania należy kontynuować, intensyfikować, czy modyfikować.

XI. Podsumowanie

„Program Wsparcia Rodziny w Gminie Zwolen na lata 2026 – 2028” jest dostosowany do potrzeb lokalnego środowiska. Opracowany został na podstawie analizy danych z Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwoleniu oraz innych ogólnie dostępnych źródeł (GUS). Stopień realizacji ww. Programu zależy w dużej mierze od zaangażowania społeczności lokalnej wspieranej przez tutejsze instytucje. Wszelkie działania ukierunkowane są na poprawę sytuacji dziecka w rodzinie.

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Piotr
Pawelec
Data: 2026.02.03 07:59:25 CET